

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

E-post: postmottak@aid.dep.no

Høringsuttalelse til Forskrift om tilskudd til lavterskel aktivisering og arbeidsrettede aktiviteter i regi av frivillige organisasjoner

Voksenopplæringsforbundet (Vofo) sin høringsuttalelse til «Forskrift om tilskudd til lavterskel aktivisering og arbeidsrettede aktiviteter i regi av frivillige organisasjoner».

Vofo er paraplyorganisasjonen til 11 studieforbund og studieforbundene har igjen over 400 frivillige organisasjoner som medlemmer. Våre studieforbund og deres medlemsorganisasjoner tilbyr et stort mangfold av kurs og læringsaktiviteter, hvor mange ansees som relevante for den målgruppen som er definert i §2 i forslaget til forskrift.

Vofos organisasjoner er i 2025 engasjert i flere prosjekter knyttet til ungdom og demokrati. Ett av prosjektene er i samarbeid med Folkeakademiet i Oslo. I Møre og Romsdal har vi et prosjekt om inkludering av unge voksne i et opplevd utenforskap. I Rogaland jobber vi med et prosjekt om inkluderende kurs. Vofo arrangerer selv og deltar i pågående dialoger og prosjektutvikling om tiltak som skal bidra til økt læringslyst og mestringsopplevelse for deltakerne.

Vofo er glad for at frivillige organisasjoner gjennom forskriften vil sikres en mulighet til å delta i samfunnsoppdraget med å prekvalifisere ungdom og voksne som sliter med å realisere seg selv som en aktiv deltaker i det norske samfunns- og arbeidslivet. Arbeidet med å motvirke utenforskap er en viktig samfunnsoppgave.

Til forskriftsforslaget har vi følgende merknader:

1. Vi ser positivt på at det er det regionale nivået i NAV som skal forvalte de økonomiske ressursene og vurdere søknader om tilskudd til aktuelle prosjekter.
2. Vi er svært positive til formålet om dele kunnskap og erfaringer mellom ulike aktører, regioner og faglige programmer, og at dette skal skje systematisk. Vofo ser på dette som oppgaver Vofo gjerne må bli involvert i, som NAVs samarbeidspartner. Vi er allerede i en slik rolle, der vi bidrar til at ulike studieforbund og organisasjoner kan lære av hverandre. Vofo arrangerer bl.a. den årlige Læringskonferansen, og vi kårer hvert år regionale vinnere av Voksenopplæringsprisen.
3. Vi er også enig i formuleringen i kommentarene til §2, der det står at aktivisering og arbeidsrettede aktiviteter kan bidra til at deltakerne på sikt kan komme i jobb eller utdanning. Vår erfaringskompetanse sier at «veien til jobb» kan kreve både prøving og flere omvalg før kursen på livsveien er definert, og i et livsløpsperspektiv er dette viktig. For den enkelte ungdom vil det viktige på kort sikt være å utvikle læringslyst og glede over å mestre. De frivillige organisasjonenes mangfold bør i sum kunne motivere til å teste ut både personlige interesser og talent.

4. I kommentarene til § 3.2 uttrykkes det at det «gis ikke tilskudd til aktiviteter som allerede er igangsatt/etablert eller som er en del av organisasjonens ordinære drift». For Vofo synes denne formuleringen noe uklar og uhensiktsmessig. Vi velger å tolke uttrykket slik at organisasjonens tilbud til egne medlemmer ikke skal kunne nyte godt av et prosjekttilskudd gjennom den aktuelle ordningen.
- Men for oss er det viktig å understreke at mange organisasjoner har som et formål gjennom sin ordinære virksomhet å bidra «eksternt» i samfunnet. Vi kan nevne f.eks. Norges Røde Kors, Redningsselskapet, Den Norske Turistforening eller Norske Redningshunder. Disse, og mange flere organisasjoner, vil kunne generere gode læringsaktiviteter basert på de kvalitetene og egenartene som deres ordinære drift omfatter. Dette kompetansegrunnlaget vil kunne være «gull verdt» i et prosjekt med formål å motivere og inkludere deltakere som er «sosialt eller økonomisk vanskeligstilt», slik målgruppen er definert i §2.

Vofo foreslår derfor en alternativ formulering i § 3.2 tredje avsnitt: **«Det gis ikke tilskudd til nye aktiviteter som primært er innrettet mot organisasjonens egne medlemmer, eller fortsatt drift av allerede etablerte medlemsaktiviteter.»**

5. I § 3.2 står det også at tilskudd ikke kan benyttes «til anskaffelse av fast eiendom, framkomstmidler eller varig produksjonsutstyr med levetid over 5 år».
- Vofo mener dette er en for snever formulering. Vi kjenner til at organisasjoner har måttet bytte og oppdatere både bil (framkomstmiddel) og kjøkkenutstyr (produksjonsutstyr) for å kunne realisere prosjekter i samarbeid med kommune og/eller lokalt NAV-kontor.

Vårt forslag til alternativ formulering er at **«Tilskudd kan ikke benyttes til nyanskaffelse av fast eiendom, framkomstmidler eller produksjonsutstyr. Kostnader knyttet til å tilpasse eller oppdatere lokaler, utstyr eller transportmidler kan godkjennes etter egen dokumentasjon i søknaden»**

6. I høringsdokumentet **uttrykkes et** ønske om å få innspill og synspunkter på om det er mulig å dokumentere måloppnåelse og rapportere kriterier for måloppnåelse. Og «er det andre kriterier som bedre kan belyse i hvilken grad aktivitetene, kvalitativt eller kvantitativt, bidrar til å nå målene for tilskuddsordningen?

Vårt forslag er at **alle prosjekter bør omfatte praktiske oppgaver der deltakerne får produsere og dokumentere resultater av egne aktiviteter, en rapport om praktisk læring og mestring.**

Arrangøren bør dessuten «utstede» **et deltakerbevis, basert på en evalueringssamtale med den enkelte deltaker.** Samtalen bør kunne baseres på metodikken som gjelder for MI – Motiverende Intervju. Formålet bør være å få dokumentert deltakerens egen vurdering av sin utvikling knyttet for eksempel til helse, læringslyst, sosial inkludering, selvbilde og selvrespekt.

7. I § 3,2, står det at tilskuddet «tildeles for ett år av gangen». Vofo synes departementet bør gjøre en konkret vurdering av om dette skal bety **kalenderåret eller skoleåret?**

I forhold til statsbudsjettet er det vel kalenderåret som gjelder, men i forhold til aktiviteter og faglig program i de ulike prosjektene vil ofte skoleåret være det mest formålstjenlige tidsrommet.

Vofo ber derfor om at søknads- og rapportfrister tilpasses de ulike års begrepene. Vi er kjent med at andre statlige direktorater – f.eks. IMDI – opererer kun med kalenderår, med søknadsfrist i februar og et krav om at alle midler må være brukt opp før utgangen av vedkommende kalenderår. Dette har resultert i en praksis der organisasjonene kun har maktet å realisere prosjektet i løpet av 8 måneder, og vintermånedene har gått tapt.

Derfor ber vi om at departementet vurderer om skoleåret kan bli den beste løsningen, eller at søknadsprosedyrene blir innrettet slik at svar på en søknad kan gi en reell mulighet til å starte allerede i januar måned.

Vi vil også nevne at denne type prosjekt oftest krever en grundig planlegging. Derfor bør også tiden til planlegging inngå i den tiden fra svaret på søknaden foreligger og til realiseringen kan begynne. Våre erfaringer tilsier at **minimum 2 måneder** bør ligge mellom tilsagnet om tilskudd og startdagen i prosjektet.

Ut over dette har vi i Voksenopplæringsforbundet ingen kommentarer. Vi ser positivt på at Arbeids- og inkluderingsdepartementet gjennom denne forskriften vil trekke de frivillige organisasjonene sterkere inn i løsningen av dette viktige samfunnsoppdraget. Vi stiller gjerne på møter eller nye dialoger om hvordan vi kan bidra!

For Voksenopplæringsforbundet

Stian Juell
Generalsekretær

Torgeir Toppe
Politisk seniorrådgiver